

Bryssel, 19. marraskuuta 2019
(OR. en)

14173/19

JAI 1204
FREMP 167
AG 56
POLGEN 182

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	ST 13622/19 and 14116/19
Asia:	Puheenjohtajan päätelmät – Vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun arviointi

Yleisten asioiden neuvoston istunnossa 15. marraskuuta 2016 sovittiin, että oikeusvaltioperiaatetta koskevaa vuoropuhelua neuvostossa olisi arvioitava uudelleen vuoden 2019 loppuun mennessä.

Yleisten asioiden neuvosto kävi 16. syyskuuta 2019 ensimmäisen keskustelun, jonka jälkeen puheenjohtajavaltio lähetti valtuuskunnille kyselylomakkeen. Saamansa palautteen pohjalta puheenjohtajavaltio laati päätelmäehdotuksen.

Asiantuntijat tarkastelivat kahdessa epävirallisessa kokouksessa 24. ja 29. lokakuuta 2019 ehdotusta neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden päätelmiksi vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun arvioinnista.

Pysyvien edustajien komitean kokouksessa 6. marraskuuta 2019 ei päästy yhteisymmärrykseen asiakirjan 13622/19 liitteenä olevasta ehdotuksesta.

Yleisten asioiden neuvoston istunnossa 19. marraskuuta 2019 käydyissä keskusteluissa ei päästy yhteisymmärrykseen vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun arviointia koskevista päätelmistä. Puheenjohtajavaltio totesi kuitenkin, että 26 valtuuskuntaa kannatti tämän ilmoituksen liitteenä olevaa tekstiä tai ei vastustanut sitä.

VUOTUISEN OIKEUSVALTIOVUOROPUHELUN ARVIOINTI

PALAUTTAEN MIELEEN, että neuvosto sopi 15. marraskuuta 2016, että oikeusvaltioperiaatetta koskevaa vuoropuhelua neuvostossa olisi arvioitava uudelleen vuoden 2019 loppuun mennessä,

1. toistamme, että Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden vuonna 2014 antamat päätelmät oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen varmistamisesta pätevät edelleen;
2. vahvistamme uudelleen vuoden 2014 päätelmissä luetellut periaatteet, erityisesti seuraavat: objektiivisuus, syrjimättömyys ja kaikkien jäsenvaltioiden yhdenvertainen kohtelu; puolueeton ja näyttöön perustuva lähestymistapa, joka ei vaikuta annetun toimivallan periaatteeseen eikä jäsenvaltioiden kansallisen identiteetin, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön perusrakenteita, mukaan lukien paikallinen ja alueellinen itsehallinto, ja niiden keskeisten valtion tehtävien, mukaan lukien valtion alueellisen koskemattomuuden varmistaminen, lain ja järjestyksen ylläpitäminen ja kansallisen turvallisuuden takaaminen, kunnioittamiseen; tätä lähestymistapaa olisi sovellettava vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti;
3. toistamme, että tätä vuoropuhelua kehitellään tavalla, jolla vältetään päällekkäisyydet ja otetaan huomioon olemassa olevat välineet ja tämän alan asiantuntemus;
4. olemme yhtä mieltä siitä, että viiden vuoden kokemuksen perusteella tämän kehyksen käytännön toteutusta voitaisiin vielä kehittää, jotta voidaan ottaa huomioon neuvoston ja jäsenvaltioiden sitoutuminen neuvoston vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun vahvistamiseen;
5. olemme yhtä mieltä siitä, että neuvoston vuotuinen oikeusvaltiovuoropuhelu, joka aloitettiin vuonna 2014 oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi ja turvaamiseksi perussopimusten mukaisesti, on osoittautunut hyödylliseksi mekanismiksi;
6. panemme merkille, että viiden viime vuoden aikana tätä vuoropuhelua neuvostossa on käyty puheenjohtajavaltion ehdottamien erityisten aiheiden pohjalta ja että ensimmäinen arviointi tehtiin vuonna 2016;
7. panemme merkille, että vuoden 2019 lopulla toteutettu vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun arviointi osoitti, että jotta voitaisiin paremmin edistää tavoitetta lujittaa oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista unionissa, vuoropuhelun olisi oltava vahvempaa, tuloshakuisempaa ja jäsennellympää, vuoropuhelua olisi valmisteltava järjestelmällisemmin ja sen asianmukaisesta seurannasta olisi huolehdittava;

8. olemme yhtä mieltä siitä, että näitä tavoitteita voitaisiin edistää tehokkaasti laatimalla vuosittain tilannekatsaus oikeusvaltioperiaatteen toteutumisesta ja keskeisistä kehityskuluista, mikä helpottaisi kokonaisvaltaista, vakavaa ja vuorovaikutteista keskustelua, jossa keskitytään pitkälti jäsenvaltioiden ja koko unionin oikeusvaltiotilanteeseen ja otetaan huomioon sekä myönteiset että kielteiset suuntaukset;
9. toteamme, että tällainen neuvostossa käytävä vuoropuhelu edistäisi oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvien ongelmien ehkäisemistä osallistavalla ja rakentavalla tavalla keskustelun ja parhaiden käytäntöjen vaihdon avulla sekä asianmukaisen seurannan ja jatkuvuuden varmistamista;
10. olemme yhtä mieltä siitä, että tässä vuotuisessa tilannekatsauksessa voitaisiin hyödyntää komission oikeusvaltiota koskevia vuotuisia kertomuksia, mikä loisi synergiaa toimielinten välille;
11. kehotamme komissiota ottamaan jäsenvaltiot tiiviisti mukaan oikeusvaltiota koskevan kertomuksen laatimiseen ja julkaisemaan tämän kertomuksen hyvissä ajoin ennen neuvoston vuotuisesta oikeusvaltiovuoropuhelua, joka pidetään syksyllä yleisten asioiden neuvostossa, jotta jäsenvaltiot voivat esittää lisähuomautuksia ja jotta vuoropuhelua voidaan valmistella asianmukaisesti;
12. olemme yhtä mieltä siitä, että vuoropuhelun valmisteluun voitaisiin myös käyttää useammin puheenjohtajavaltion järjestämiä vuorovaikutteisia keskusteluja, kuten seminaareja, joihin osallistuu asiaankuuluvia sidosryhmiä;
13. toteamme, että yleisten asioiden neuvoston istunnossa käydyt vuoropuhelun jatkotoimina voitaisiin käydä seurantakeskusteluja yleisten asioiden neuvostossa yhdestä tai useammasta erityisteemasta, jos se katsotaan asianmukaiseksi ja tarpeelliseksi;
14. tunnustamme vuoropuhelussa keskeisessä asemassa olevan yleisten asioiden neuvoston horisontaalisen roolin ja tehtävät ja kannustamme samalla muita neuvoston kokoonpanoja järjestämään lisää ja perusteellisempia keskusteluja niiden toimialaan kuuluvista oikeusvaltiokysymyksistä ottaen tarvittaessa huomioon vuoropuhelun yhteydessä käydyt keskustelut;
15. panemme merkille kaikkien jäsenvaltioiden kesken parhaillaan käytävät keskustelut sellaisen menettelyn ja sellaisten yksityiskohtaisten sääntöjen konkreettisesta laatimisesta, jotka koskevat oikeusvaltion säännöllisessä vertaisarvioinnissa käytettävää mekanismia; olemme yhtä mieltä siitä, että tätä työtä olisi jatkettava, kuitenkin niin, että samalla vältetään päällekkäisyyttä ja tarpeetonta hallinnollista rasitetta ja varmistetaan tarvittava johdonmukaisuus;
16. arvioimme vuoden 2023 loppuun mennessä tämän vuoropuhelun perusteella saatuja kokemuksia.